

Beleidsplan 2025-2028

Stichting Cultura Nova

Gratte Ciel (FR) TAWA / NL première Cultura Nova 2023, Foto: Marcel van Hoorn

Inhoudsopgave

BELEIDSPLAN 2025-2028	1
1. EEN FESTIVAL DAT ONTROERT, FASCINEERT, SCHUURT EN VERBINDT	3
2. CULTURA NOVA	3
2.1. MISSIE EN HOOFDDOELSTELLING	3
2.2. ONTWIKKELING & UITGANGSPUNTEN.....	4
2.3. PUBLIEKSONTWIKKELING	5
3. ARTISTIEKE VISIE EN AMBITIES	5
3.1. CULTURA NOVA VIERT DE VERBEELDING	6
3.2. CULTURA NOVA VERLEGT DE ROUTE	6
3.3. CULTURA NOVA VERSTERKT HET CONTRAST	8
4. HET PROGRAMMA VOOR 2025 T/M 2028	8
4.1. PROGRAMMA VOOR BEELDEND THEATER	9
4.2. PROGRAMMA VOOR GRONDGEBONDEN THEATER	10
4.3. PROGRAMMA VOOR NIEUWE MUZIEKERVARINGEN.....	11
4.4. PROGRAMMA VOOR NIEUWE COPRODUCTIES	12
4.5. PROGRAMMA VOOR TALENTONTWIKKELING	13
4.6. PROGRAMMA VOOR JEUGD, JONGEREN EN CULTUUREDUCATIE	14
4.7. PROGRAMMA VOOR EEN BRUISEND FESTIVAL(HART).....	14
5. HET CULTURA NOVA PUBLIEK	15
5.1. DOELGROEPEN	16
5.2. MARKETING- EN COMMUNICATIESTRATEGIE	16
6. PLAATS IN HET VELD EN SAMENWERKINGSPARTNERS.....	17
7. ORGANISATIE.....	18
7.1. BEDRIJFSVOERING	18
7.2. FINANCIERINGSMIX	18
7.3. UITVOERING VAN DE CODES.....	19
8. 2028.....	20

1. Een festival dat ontroert, fascineert, schuurt en verbindt

In 2025, als de nieuwe kunstenplanperiode start, viert Cultura Nova zijn 35ste editie. Wat in 1991 bij wijze van experiment is begonnen als een locatiefestival in Heerlen met gedurfde acts op onalledaagse locaties, is uitgegroeid tot een geliefd evenement in binnen- en buitenland. De cijfers spreken voor zich. Gemiddeld 70.000 mensen genoten tijdens de laatste edities van Cultura Nova - met jaarlijks 300 activiteiten - van lokale, regionale, nationale en internationale kunstenaars en theatergezelschappen. En dan zijn de tienduizenden mensen die het festival via online kanalen of L1 TV volgen nog niet meegeteld.

Cultura Nova is een begrip in Limburg en daarbuiten en dat is puur te danken aan het unieke concept van het festival. Dat is kwalitatief, kleurrijk en gelaagd, toegankelijk, prikkelend én grensverleggend. Het voert het publiek van grootse spektakels naar intieme cross-overs. Van familievoorstellingen naar gewaagde experimenten. Van pop-up musea naar hiphopconcerten. En van poëtisch circus naar avontuurlijke (geluids)wandelingen door binnensteden en buitengebieden. Een kenmerkend en snelgroeiend programmaonderdeel zijn de sociaal-maatschappelijke (participatie)projecten, die de inwoners van Heerlen én – vanaf de komende kunstenperiode ook de inwoners van Parkstad Limburg - actief betrekken bij kunst en cultuur. Geboren in het hart van Heerlen rolt het festival verder uit over Zuid-Limburg. Het festival wordt georganiseerd door een kernteam onder leiding van een directeur-bestuurder en een artistiek leider, gedragen door 125 vrijwilligers en ontvangt financiële steun van het Fonds Podiumkunsten, de Provincie Limburg, Gemeente Heerlen, Vrienden, sponsors en fondsen. Dankzij deze brede steun is het festival uitgegroeid tot een geliefde pleisterplek voor het publiek. Cultuursnuivers, gezinnen, ouderen, jongeren en festivalliefhebbers uit de hele provincie, maar ook passanten, toeristen en vele anderen bezoeken het festival om zich te laten verrassen door bekende en minder bekende makers, maar ook om er te zijn: om iets te drinken, te relaxen op een van de banken, het festivalstrand bij de fontein, rond te kijken of anderen te ontmoeten op het festivalplein. Cultura Nova is bovendien een aantrekkelijke speelplek voor kunstenaars en groepen uit alle windstreken én een ontwikkelplek voor nieuw talent. Vanuit het zuiden van het land stimuleert Cultura Nova de Nederlandse podiumkunsten door ruimte en kansen te creëren voor beloftevol talent en vernieuwende makers. Als coproducent verleidt Cultura Nova gevestigde én nieuwe (inter)nationale makers om zich te laten inspireren door het DNA van Parkstad en Zuid-Limburg, met zijn eigen(zinnige) culturele en ruimtelijke dynamiek. En met kwalitatief hoogstaand jeugdtheater, waarin ook de beeldende kracht van theater centraal staat, helpt Cultura Nova de liefde voor het theater te ontwikkelen bij het jonge publiek.

Een festival dat ontroert, fascineert, schuurt en verbindt, dat is in 2025 al 35 jaar Cultura Nova. Een feest van en voor de verbeelding, voor makers en publiek, oud en jong. Voor iedereen.

2. Cultura Nova

2.1. Missie en Hoofddoelstelling

Cultura Nova is een jaarlijks terugkerend tiendaags festival voor een breed publiek uit Limburg en verder met beeldend theater, muziek, dans, performances, jeugdtheater, kunst, debat en meer, van grote internationale gezelschappen tot jong lokaal talent.

Cultura Nova speelt zich af in Heerlen en de omliggende gemeenten in Parkstad Limburg. In het hart van de brede programmering van het festival draait het om de verbindende kracht van beeldend theater. Cultura Nova viert deze kracht in het groot en klein, vanuit de wens om het hele spectrum tussen spektakel en verstillings, vernieuwing en traditie, analoog en digitaal, tussen de taal van het beeld en die van het verhaal naast elkaar te programmeren. Omdat deze breedte het mogelijk maakt om zoveel mogelijk mensen van alle leeftijden en vanuit alle achtergronden te raken en te verrijken met kunst en cultuur. Maar ook omdat juist deze tegenstellingen voor de spanning – het theater – zorgen die de kunsten vooruithelpen en waar makers en zeker ook het nieuwsgierige publiek naar verlangen.

In de laatste edities is het festival vanuit dit brede profiel fors gegroeid en bereikten we gemiddeld 70.000 mensen met gemiddeld 300 activiteiten in de 10 dagen dat het festival duurt. Qua programma willen we niet per se verder groeien; liever investeren we in een constant hoge kwaliteit van het festival dan in verdere kwantiteit. Wel willen wij ons huidige publiek verder uitbreiden naar 78.000 bezoekers in 2028. Hiervoor vervolgen we de route: we bestendigen wat we hebben opgebouwd en verbreden en verdiepen door middel van het verder uitbouwen van een nieuwe en diversere cultuurgeneratie.

2.2. Ontwikkeling & Uitgangspunten

De organisatie achter Cultura Nova heeft een sterk zintuig ontwikkeld voor wat in Parkstad Limburg voor reuring zorgt. Het festivalformat is niet op de tekentafel ontwikkeld, het is een antwoord op de kansen en uitdagingen die in Parkstad Limburg liggen.

Heerlen, waar Cultura Nova in 1991 is opgericht, telt in 2023 ruim 87.000 inwoners en fungeert als centrum van een regio met circa 255.000 inwoners. Ruim 100 jaar geleden woonden in Heerlen niet meer dan 7.000 mensen. Heerlen is een 'Industrie Neustadt'; vanwege de mijnbouw en de werkgelegenheid die deze industrie opleverde, groeide de stad in de eerste helft van de vorige eeuw explosief en verstedelijkte ook het gebied rondom Heerlen. 'Hollanders', Italianen, Spanjaarden, Polen, Joegoslaven en later Marokkanen en Turken kwamen naar Heerlen om een bestaan op te bouwen. Zij verrijkten de mijnwerkersbuurten met hun tradities en gebruiken. Ruim een halve eeuw later, vanaf de jaren '70 verdween de monocultuur van één grote werkgever. Tegelijk brokkelde de invloed van de katholieke kerk af. Met het wegvallen van deze twee invloedrijke pijlers kwam er zowel mentale als fysiek ruimte vrij om nieuwe wegen in te slaan en op zoek te gaan naar een nieuwe identiteit. Dat bleek niet makkelijk. Ook omdat in Heerlen en Parkstad – tegengesteld aan de groei die de Randstad decennialang doormaakt – lange tijd krimp de accelerator van veranderingen is. Sinds 2022 vlakt de bevolkingsdaling af en groeit Parkstad Limburg weer licht, mede door migratie van werknemers en studenten. De sociaal-maatschappelijke problemen zijn echter nog altijd groot. De arbeidsparticipatie en het opleidingsniveau van de beroepsbevolking zijn laag, het aantal huishoudens met een uitkering is hoog. Na de mijnsluiting zijn veel oud-mijnwerkers in de sociale werkvoorziening beland en de problematiek herhaalt zich in volgende generaties. Vanuit diverse invalshoeken wordt nu gewerkt aan een economisch sterk Parkstad. Speerpunten in de aanpak zijn de ontwikkelingen van 'Smart services' (Brightlands Smart Services Campus), verduurzaming van de bebouwde omgeving, toerisme en recreatie (leisure), zorg en de ontwikkeling van Heerlen als het centrum van de regio. Met een dynamisch stadscentrum en nieuwe en vernieuwende werkgelegenheid kan de regio de bestaande arbeidsmarkt beter bedienen en hoger opgeleiden aantrekken en vasthouden.

Terug naar Cultura Nova. Verankerd als het festival in Heerlen en Parkstad Limburg is, nodigt het makers uit binnen- en buitenland uit zich te verhouden tot actuele thematieken en de bewoners van de regio. Ook presenteert Cultura Nova nieuw cultureel aanbod dat juist in deze regio goed gedijt en bijdraagt aan een inclusieve samenleving. Het festival haalt hiervoor verhalen en thema's op uit de samenleving en geeft deze via het perspectief van een maker in een nieuwe interactie tussen context en content terug aan het publiek. Zo hadden we het in 2023 over geestelijke gezondheid in David Bade's (NL) *Huis van Emoties* (een coproductie met Cultura Nova, Schunck en Mondriaan (geestelijke gezondheidszorg)). We bespraken de ervaringen van nieuwkomers in Nederland met *Great Apes of the West Coast* door Princess Isatu Hassan Bangura (NL); speciaal voor deze voorstelling werden bewoners van het AZC in Heerlen uitgenodigd. We verkenden nieuwe richtingen voor een stad en regio waarin iedereen kan bijdragen in de vierde editie van de Stadmaakweek met Bas en Fokka van theatergroep Powerboat. En we hadden het over kunstmatige intelligentie (AI) met o.a. Davy van Gerven (NL) in *Litanie van een Terugkeer*, *The (uncertain) four seasons* van Philzuid, *RUMOR // Unfolding Futures* van playField (BE) in een verdiepend zondagochtend-programma. Het merendeel van deze producties kwam tot stand in coproductie met Cultura Nova.

L) Zondagochtendgesprek 'van algoritme tot verbeelding'
o.l.v. Marsha Simon / Productie Cultura Nova 2023

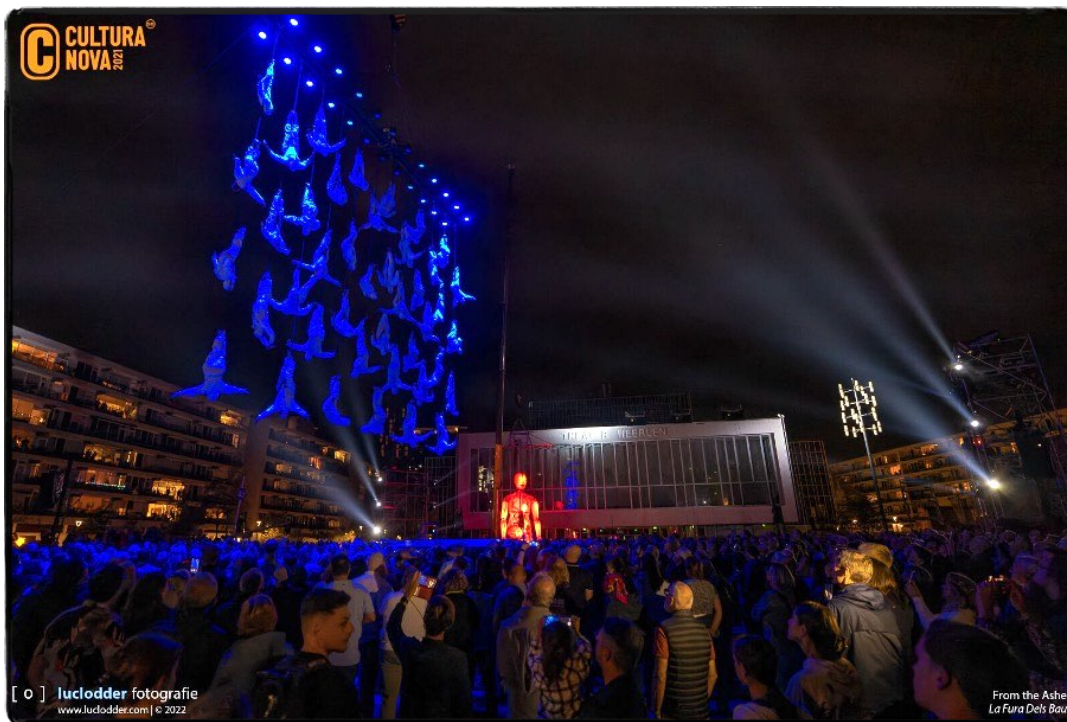
R) Princess Isatu Hassan Bangura / *Great Apes of the West Coast* / NL première / Cultura Nova 2023

“Last week, I had the incredible opportunity to deliver a lightning talk at the Royal Theater during this year’s Cultura Nova Festival. The topic of my talk was ‘Generative AI in Art’, and I was truly inspired by the program and the other presentations. What stood out the most for me was the societal relevance of the discussions (...) The festival provided a fascinating glimpse into the intersection of AI and the arts, and I’m excited to see how ideas continue to evolve.”

– Professor Kay Schröder, University of Applied Sciences Düsseldorf

2.3. Publieksontwikkeling

Cultura Nova staat in een lange traditie van internationaal beeldend theater dat een breed publiek van alle leeftijden, uit alle lagen van de bevolking en uit alle inkomensgroepen aanspreekt. Op een laagdrempelige manier presenteert Cultura Nova een interessant en kwalitatief programma waarmee het festival een groot publiek van diverse pluimage in contact brengt met niet alledaagse kunstvormen. Door theater, muziek, dans, beeldende kunst en mixvormen daarvan te presenteren op locaties waar deze voorstellingen het best tot hun recht komen, zijn mensen die zelden of misschien zelfs nooit een theater bezoeken, wel bereid om een voorstelling van Cultura Nova te bezoeken. Of om een van de parades te zien of daar zelfs in mee te lopen. Cultura Nova helpt hiermee het culturele bereik te vergroten waar dit niet vanzelfsprekend is. In Heerlen en Parkstad wonen relatief veel mensen met een lage opleiding en economisch loopt de regio achter op landelijke ontwikkelingen. Door extra hard aan het publieksbereik van ons festival te trekken, lukt het ons elk jaar weer om een groot publiek op de been te krijgen; in 2022 en 2023 waren dit gemiddeld 70.000 bezoekers uit Zuid-Limburg voor ongeveer 300 voorstellingen (kernprogramma + contextactiviteiten) per editie. Ondanks het feit dat veel mensen het festival kennen is hiervoor telkens een intensieve marketingcampagne nodig. Die heeft dus effect: volgens de laatste Cultuurmonitor van de gemeente Heerlen kent 81% van de Heerlenaren Cultura Nova en 41% zegt het festival te bezoeken! Minstens zo belangrijk: Cultura Nova wordt zeer positief gewaardeerd. De gemiddelde publiekswaardering voor Cultura Nova (gemeten in een representatieve jaarlijkse publieksmonitor) voor de afgelopen drie edities is 8,9!

*La Fura dels Baus met de uit Heerlen afkomstige Zorba Huisman, HFC (dance crew), Merlijn Huntjens e.a.
(Opening Cultura Nova 2022, coproductie en première)*

3. Artistieke Visie en ambities

Vanuit de missie, artistieke visie en de meerwaarde die het festival ambieert voor zijn omgeving, heeft Cultura Nova 5 concrete doelstellingen geformuleerd. Cultura Nova:

1. presenteert en (co)produceert een breed spectrum aan podiumkunstproducties, die laagdrempelig toegankelijk zijn voor een groot, breed en divers publiek.
2. vertelt de verhalen van de regio en geeft deze door aan nieuwe generaties.
3. betreft inwoners van stad en regio actief bij het culturele leven in aansprekende participatietrajecten rond actuele maatschappelijke vraagstukken.

4. biedt een veilige en inspirerende ontwikkelplek voor makers en jong talent.
5. is de bruisende plek in Heerlen en Parkstad Limburg waar publiek en artiesten nieuwe, interessante en waardevolle ervaringen opdoen.

Aan de basis van deze doelstellingen staat het gedachtegoed van de codes die leidend zijn in de culturele en creatieve sector. Cultura Nova wordt georganiseerd door een kleine, ondernemende club die zijn toezicht en bestuur open en transparant organiseert volgens de richtlijnen van de Governance Code Cultuur. De Code Diversiteit & Inclusie is vanaf de basis, het hart van het festival geïntegreerd in de intrinsieke wens van Cultura Nova om een festival te zijn waarvan iedereen – ongeacht herkomst, leeftijd, financiële status of positie op de maatschappelijke ladder – genieten en waaraan iedereen ook kan deelnemen. De Fair Practice Code fungeert als handleiding om op een verantwoorde en gelijkwaardige wijze samen te werken met gevestigde en aankomende, regionale en internationale kunstenaars en gezelschappen. Dwars door al deze ambities, wensen en doelstellingen heen loopt het streven om een duurzaam festival te zijn. Door zelf zoveel mogelijk groene keuzes te maken als het gaat om locatiekeuzes, techniek, vervoer en energieverbruik hoopt Cultura Nova haar impact op het milieu zo klein mogelijk te houden. Tegelijk geeft het festival het goede voorbeeld door gezelschappen, makers en publiek mee te nemen in deze ambities. Zoals ook verderop in het plan valt te lezen.

Artistiek volgt het festival een route via drie zeer heldere lijnen: *Cultura Nova viert de verbeelding*, *Cultura Nova verlegt de route* en *Cultura Nova versterkt het contrast*.

3.1. Cultura Nova viert de verbeelding

Cultura Nova staat in een lange traditie van internationaal beeldend theater voor volwassenen en jeugd. Niet voor niets opent het festival elk jaar met een groot openluchtspektakel of organiseert het een parade die door de straten trekt. Artiesten en topgezelschappen vanuit de hele wereld veroveren zo stad en regio met beeldend theater van hoog niveau en het publiek wil daar getuige van zijn. Waar de verbeelding regeert, vallen taalbarrières weg en slaat de verwondering toe. De beelden verbinden en verbroederen; ze worden onderdeel van het collectieve geheugen van de bevolking en maken de inwoners trots op hun omgeving. Tegelijk verankeren ze de waardevolle positie die Cultura Nova in en voor deze regio vervult; bijna iedereen kent het festival. De sterke verankering met de inwoners van de (Eu)regio maakt Cultura Nova landelijk en internationaal uniek. Hierdoor weten zowel de landelijke als internationale pers het festival goed te vinden.

De kiem van de voorkeur voor het beeldende genre ligt opgesloten in de cultuurhistorisch context van Parkstad Limburg. In dit deel van het land speelt van oudsher de iconografie van de katholieke beeldcultuur een belangrijke rol. Het 'spreken in beelden' werd versterkt toen aan het begin van de vorige eeuw mijnwerkers uit alle windstreken zich vestigden in deze regio en een multiculturele samenleving avant la lettre vormden. Maar er is meer, want de laagdrempelige, grootschalige beeldende spektakelstukken bieden de mogelijkheid om vanuit de breedte nieuw publiek mee te voeren naar de diepte van het programma of naar werk van nieuwe of minder bekende makers. De spektakels openen met een groot gebaar de deuren naar het festival, waar makers met veel creativiteit de grens verleggen van wat mogelijk lijkt en waar roemruchte verhalen van, over en uit de eigen regio – grondgebonden verhalen – tot leven komen in soms grootschalige, dan weer kleine, intieme coproducties.

3.2. Cultura Nova verlegt de route

Cultura Nova presenteert en coproduceert voorstellingen op en voor bijzondere locaties. Dat zijn niet zomaar buitenpodia op een plein in de stad; het festival speelt zich bij voorkeur af op ongewone plekken. De locatie voegt altijd iets wezenlijks toe aan de impact van de voorstelling. Wat dat 'iets' is verschilt. De locatie kan de inhoud van het stuk versterken, zoals bij Laika's *Outsider*. Dit stuk over de Unabomber, die zich jarenlang zonder elektriciteit en stromend water terugtrok in een blokhut in het bos speelde zich ook op Cultura Nova af in een afgelegen Beukenbos met in de verte zicht op een klein stukje bewoonde wereld. Karlijn Hamer nam het publiek in *Siriana, mijn vriendin*, waarin ze het heeft over autisme, mee naar de GGZ-instelling Mondriaan en Stormkamer ontwikkelde en speelde hun eerste voorstellingen in Heerlen in een buurthuis in Heerlen-Noord. De locatiekeuze kan het licht werpen op bijzondere plekken uit de geschiedenis van de regio; denk aan een voormalige mijnsteenbierg, de catacomben van een filmtheater of een betonnen schuilkelder uit de Koude Oorlogstijd. En niet zelden zorgt de locatie voor een visueel betoverend resultaat. Zo beleefde het publiek de ontroerende ontmoeting tussen de spelers van Théâtre du Centaure uit Marseille en hun mysterieuze zwarte paarden in een zandgroeve en maakte het jonge collectief The Midnight Specials met hun voorstelling *Dream Baby Scream* een sprookjesachtige entree op een summier verlichte vijver.

Laika (B) / Outsider/ NL première / Aambos / 2023

The Midnightspecials (NL) / Dream Baby Scream / coproductie / Welteervijver / 2023

Théâtre du Centaure (F) / Animal – Dance with the living / coproductie / NL première / Zilverzandgroeve Beaujean / 2023

Spelen op locatie werkt drempelverlagend. We kunnen hierdoor bepaalde doelgroepen beter opzoeken. Ook heeft een locatie een extra aantrekkingskracht ten opzichte van het reguliere theater. Dat is zeker het geval bij de parades die deel uitmaken van Cultura Nova. Parades horen bij Limburg, waar traditionele stoeten nog geregeld door de straten trekken. Ze horen net zo goed bij Cultura Nova, om het festival te laten resoneren bij alle lagen van de bevolking. Op metaniveau verlegt Cultura Nova met zijn avontuurlijke programmering de route naar vernieuwing, productie en het aanjagen van nieuwe ontwikkelingen in de professionele podiumkunsten vanuit Zuid-Limburg. Het festival is een platform voor partners als VIA ZUID (talentontwikkeling podiumkunsten), de theater-, muziek- en kunstopleidingen van Zuyd Hogeschool en het Vista College; deze partners bieden makers creatieve en uitdagende kansen om zich in en vanuit Limburg te ontwikkelen. Net afgestudeerden van de toneelacademie vinden op Cultura Nova – structureel - de ruimte om hun eerste serieuze stappen te zetten in het professionele veld. Via gerichte opdrachten of door de talenten te verbinden aan bekende (inter)nationale gezelschappen daagt het festival hen uit om de unieke verhalen die horen bij Heerlen en Parkstad op een nieuwe manier te vertellen. Zoals La Fura dels Baus (ESP) en de Heerlense maker Zorba Huisman Heerlen in *From the Ashes* als een feniks uit zijn as lieten herrijzen.

Deze beeldende voorstelling over het ontstaan van Heerlen, de mijngeschiedenis, de donkere periode na het sluiten van de mijnen en de huidige opbloei was speciaal voor Cultura Nova gemaakt. En zo vallen er voor het publiek elke editie van het festival nieuwe ‘grondgebonden’ projecten te ontdekken, die helpen de uniciteit van de regio voor het voetlicht te brengen en bespreekbaar te maken. Met de hieruit te destilleren nieuwe narratieven ondersteunt Cultura Nova de regio en zijn inwoners in de zoektocht naar (een) nieuwe betekenis en identiteit.

3.3. Cultura Nova versterkt het contrast

Parkstad Limburg (de voormalige Oostelijke Mijnstreek) is van origine een regio vol fascinerende contrasten. De resten van het industriële verleden tekenen zich scherp af tegen het idyllisch glooiende landschap van de Limburgse heuvels. Het modernistische Glaspaleis contrasteert met de middeleeuwse St. Pancratiuskerk. Oude kloosters komen in één blik samen met metershoge murals. In Parkstad, vooral in Heerlen schuurt het. Cultura houdt van dit contrast en draagt er graag een steentje aan bij. Poëtisch theater plaatsen we in een bedrijfshal, een technoconcert bovenop een oude mijnsteenbier, de gevolgen van de opwarming van de aarde belichten we in een hercompositie van een klassiek concert door middel van artificiële intelligentie en de verhalen over koempels uit het mijnverleden vertellen we met een hedendaagse dansgezelschap van horende- en niet-horende dansers.

“In Heerlen fungeren kunst en cultuur als bruggenbouwer.”- Artikel Volkskrant over Cultura Nova, 29 augustus 2023

De contrasten prikkelen de fantasie, zorgen voor spanning, doorbreken verwachtingspatronen en zorgen voor nieuwe ervaringen die verrassen en beklijven. Tegelijk bevestigen en versterken ze het imago van Cultura Nova als avontuurlijk en grensverleggend beeldend festival. Hoe graag het festival de regio ook wakker schudt op inhoud, onder de streep is Cultura Nova vooral een verbinder en succesvolle bruggenbouwer: tussen (inter)nationale, regionale en lokale kunstenaars, makers en gezelschappen, tussen disciplines en genres, tussen makers, podia en publiek, tussen oude en nieuwe tradities, gevestigde namen en nieuw talent, tussen stad en regio en de steden onderling, tussen de cultuursector, sociaal-maatschappelijke en economische domeinen. In de 34 jaar van zijn bestaan heeft het festival zich ontwikkeld tot een sterke schakel binnen de regionale culturele infrastructuur die niet meer gemist kan worden.

Circus Baobab uit Guinee tijdens een onaangekondigde presentatie in de binnenstad / Cultura Nova 2023.

4. Het programma voor 2025 t/m 2028

De komende periode vervolgt Cultura Nova de succesvolle route die het festival de afgelopen jaren is ingeslagen. Met veel zorg en aandacht voor de programmering zijn we erin geslaagd om een grote kritische massa van circa 70.000 mensen te betrekken bij cultuur. Vanuit deze stevige basis willen wij ons bereik verder verbreden en verdiepen: door doelgerichte kwalitatieve interactie met de stad, prikkeling en duurzamere verbindingen aan te gaan. Door meer contextprogramma's – bijvoorbeeld op het gebied van technologie, kunst, architectuur, taal, natuur of landschap – te ontwikkelen en aan te bieden. Door nieuwe samenwerkingen aan te gaan, onder andere met de Alliantie Heerlen-Noord. En door nóg dieper door te dringen in de haarvaten van alle Parkstadgemeenten (Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Brunssum, Voerendaal, Simpelveld en Beekdaalen). Cultura Nova presenteert geen kunst voor de kunst of kunst voor de

elite. Rode draad in het programma is dat het festival zich direct wil verhouden tot wat er speelt en leeft in zijn directe verzorgingsgebied en Limburg.

4.1. Programma voor beeldend theater

Cultura Nova is een festival met een voorkeur voor ‘lange lijnen’. Wij investeren sinds jaar en dag in een stabiele, langdurige samenwerking met toonaangevende regionale, nationale en internationale kunstenaars en gezelschappen op basis van respect en vertrouwen. Deze duurzame investering vertaalt zich terug in de programmering, waarin elke editie opnieuw opvallende, grote namen pronken, zoals Plasticiens Volants uit Frankrijk, la Fura dels Baus uit Spanje, Theater Titanick uit Duitsland, Slava uit Rusland, Recirquel uit Hongarije, Cirkus Cirkör uit Zweden, Laika uit België, ga zo maar door. Ook op het gebied van jeugdtheater onderhouden we goede banden met toonaangevende gezelschappen uit de hele wereld, van België tot Mexico. En dichterbij huis koesteren we de banden met orkesten en gezelschappen zoals Philzuid, Toneelgroep Maastricht, Het Laagland, Intro in Situ en geluidskunstenaar Mike Kramer. Wij koesteren en onderhouden de banden met het netwerk dat wij in drie decennia hebben opgebouwd, maar verkennen tegelijk nieuwe wegen. Naast de bekende namen willen wij ook nieuwe gezelschappen beter leren kennen, zoals het Franse Gratte Ciel dat in 2023 voor het eerst in ons land te zien was en het acrobatische gezelschap rond de Zwitserse choreograaf en performer Martin Zimmerman dat we in 2024 gaan zien. Als festival dat open staat voor vernieuwing stellen wij ons podium ook blijvend open voor nieuwe makers zoals The Midnight Specials, Zorba Huisman en Celine Daemen. We nodigen hen uit om hun verhaal met ons publiek te delen of vanuit hun perspectief werk te maken, waarmee wij het perspectief vanuit onze regio onderzoeken, bevruchten of bevechten, teneinde de blik van ons publiek op de wereld te verbreden. Daarbij bevrugen we ook onszelf, makers en publiek over de wijze waarop wij samen kunnen bijdragen aan het verduurzamen van de culturele sector.

Voor de periode 2025-2028 hebben we hiervoor de volgende lijnen uitgezet:

- We verbinden lokaal met internationaal. Graag koppelen we het Spaanse La Fura dels Baus en Philzuid opnieuw artistiek met elkaar, zoals we dat in 2018 gedaan hebben rond de *Carmina Burana* van Carl Orff; ruim 8.000 bezoekers waren getuige van dit operaspektakel in een zandgroeve in Heerlen-Noord. La Fura en Philzuid vervolgen hun unieke samenwerking rond *Carmen* van Bizet. Dergelijke artistieke kruisbestuivingen willen we een duurzaam karakter geven.
- We (co)produceren theater dat in nauw contact met het publiek (in ontwikkeling) gemaakt wordt of dat het publiek centraal stelt. We spreken hier liever in termen van co-creating in plaats van workshops of presentaties die alleen uitgaan van zending en niet van het tevens ontvangen van waarde voor de maker.
- We ondersteunen beeldende makers die in cross-overs (ook met betrekking tot het gebruik van nieuwe technologie zoals VR en AI) spannende verbindingen leggen. In dit programma coproduceren we in 2025 de beeldende interactieve video-installatie *Spiegel* van Celine Daemen (Schimmert). Celine gaat deze installatie op locatie (in Maankwartier) ontwikkelen en als opmaat gebruiken voor haar VR opera *The Opposite of Being* die in 2027 op ons programma staat. Deze bijzondere maker stond al eerder op Cultura Nova in coproductie met haar virtual reality opera *Eurydice, een afdaling in oneindigheid*, waarmee ze op het Geneva International Film Festival de Reflet d’Or in de categorie Best Immersive Work won, vergelijkbaar met een Gouden Kalf in Nederland.

“Cultura Nova’s intieme en goede relatie met de stad en haar diverse en nieuwsgierige publiek, is uniek en sluit naadloos aan bij ons avontuurlijke, immersieve werk, waarin het publiek centraal staat. Na de superfijne samenwerking met Cultura Nova van de afgelopen jaren voelt het voor ons meer dan logisch om de samenwerking door te zetten.” - Celine Daemen / Studio Nergens

- We koesteren ons festivalterrein als ontmoetingsplek, door gratis activiteiten op het festivalplein en in de Spiegeltent en een ‘kleine tent programmering’ (voor de prijs van een drankje) aan te bieden. Meestal zijn dit korte voorstellingen van max 15 minuten, maar het kunnen ook langere voorstellingen zijn. In 2026 zal Het Laagland uit Sittard één van deze tentvoorstellingen ontwikkelen.
- We blijven als Cultura Nova ons aanbod deels gratis aanbieden, zodat ook het publiek dat geen makkelijke toegang heeft tot het culturele aanbod wegens financiële redenen geen drempel ervaart.
- We gaan het beeldend theater verduurzamen. In overleg met de internationale gezelschappen willen we het maximale uit het minimale aantal reisbewegingen te halen. Bijvoorbeeld door hen meerdere keren in Parkstad te laten spelen of het optreden (eventueel met een andere voorstelling uit hun repertoire) op Cultura Nova te combineren met andere optredens in Nederland of omringende (eu)regio. In 2023 hebben we in samenwerking met Gratte Ciel succesvol met deze ambitie geëxperimenteerd. Na de kleurrijke openingsvoorstelling *Tawa* op twee avonden op het Van Grunsvenplein in Heerlen speelde het gezelschap hun andere voorstelling *Rouge* op de Markt in Kerkrade en het Koutenveld in Brunssum. Daarnaast kijken we ook naar de catering, energie- en waterverbruik én

naar het grote vuurwerk dat in grote shows gebruikt wordt. Onze ambitie is vuurwerk te beperken en in de toekomst helemaal te vervangen.

4.2. Programma voor grondgebonden theater

Op het gebied van grondgebonden theater richten wij onze blik op verleden, heden en de toekomst door verhalen te vertellen (story-telling), aandacht te besteden aan actuele maatschappelijke vraagstukken en mensen actief te betrekken bij het culturele leven in aansprekende participatieprojecten. Cultura Nova is een festival met grote regionale inbedding en een dynamisering in en voor stad en regio. In de komende periode vervullen we die verhalende en aanjagende functie via verschillende invalshoeken:

- We bieden een 'open space' voor nieuwe sociaal-culturele initiatieven. Steeds meer organisaties en (burger-)initiatieven willen zich graag manifesteren tijdens Cultura Nova omdat er reuring is en men mee wil deinen op de flow die het festival tweebrengt. We stimuleren deze initiatieven en geven ze – zo lang ze in het festivalprofiel passen – een podium. Ook verbinden we initiatieven van anderen met elkaar, geven we advies en nemen we initiatieven van anderen mee in onze uitingen. Deze samenwerkingen zorgen ervoor dat (theater)makers (in-)direct aansluiting vinden bij sociale contexten, specifieke groepen van potentieel publiek of locaties die voor voorstellingen worden gebruikt. Na de film *De mooiste tijd van je leven* van de net aan de HKU in Utrecht afgestudeerde uit Heerlen afkomstige filmmaker Danae Grannetia in 2023 organiseerden wij bijvoorbeeld een nagesprek over de jeugdgezondheidszorg met de Limburgse tak van de landelijke en internationale organisatie @ease; een inlooplocatie waar jongeren op een laagdrempelige manier hulp en psychische ondersteuning krijgen. Dergelijke verbindingen leggen wij ook in de komende periode rond nieuwe grondgebonden producties.

"Mijn eigen film voor het eerst met publiek bekijken op het reusachtige scherm in de prachtige zaal in het Royal Theater! Alle mooie reacties en fijne gesprekken die ik gehad heb na het vertonen van de film inclusief een waardevol nagesprek... Echt een droom. Ik vind het daarom ook enorm belangrijk dat jongeren juist hier in de provincie worden gestimuleerd om creatief bezig te zijn." – Danae Grannetia

- We ondersteunen de ontwikkeling van coproducties, die zich verhouden tot (de verhalen uit) onze omgeving. Hiermee stimuleren we tegelijk dat interessante makers, zoals Stormkamer, Celine Daemen (2.1), Roshanak Morrowatian en Zorba Huisman gedurende langere tijd in deze omgeving aan het werk zijn. In 2028 ontwikkelen we bijvoorbeeld met Het Laagland de voorstelling *13UP*. Benny Lindelauf schrijft voor deze productie een tekst over een aantal pubers die de 13de verdieping van een appartementencomplex als thuishonk heeft en vanaf die hoogte met jonge ogen kijkt naar de wereld om hen heen. Ook gaan we aan de slag met Roshanak Morrowatian en Mami Izumi, die met hun gezelschap Rover vanuit Maastricht interdisciplinair werk ontwikkelen. Rover staat in 2025 op Cultura Nova met *Stories of Sheroes*; een intieme vertelling vol zang en dans van twee moeders van de 60+ generatie uit twee verschillende delen van de wereld, waaronder Roshanaks eigen moeder. Zij koesterde een onmogelijke droom in haar geboorteland Iran, namelijk zangeres worden. Voor deze productie heeft Rover een Heerlense vrouw op het oog om de andere moederrol te vervullen.

"Het werk en de werkwijze van Rover sluit goed aan op de visie van Cultura Nova. Het festival heeft sympathie voor inter/transdisciplinair werk dat vanuit Limburg wordt ontwikkeld. Werk dat op locatie, zeg maar grondgebonden en in nauw contact met het publiek wordt ontwikkeld, heeft de aandacht. De voorkeur van Cultura Nova gaat uit naar samenwerken rondom projecten die in (locatie)vorm goed passen, waarbij iedereen vanuit zijn eigenheid tot zijn recht komt. Het festival wil verder gaan dan enkel presenteren en ziet voldoende inhoudelijke kapstokken om bij Rover per project en maaktraject de mogelijkheden voor coproductie en co-creaties met publiek te onderzoeken." – Jackie Smeets, Rover / Roshanak Morrowatian

- We besteden speciale aandacht aan Heerlen-Noord. Stormkamer uit Breda heeft in 2023 voor het eerst geresideerd in Heerlen-Noord. Voor de periode 2025-2028 zullen zij zich verder verdiepen en werk ontwikkelen in Heerlen-Noord, ditmaal rondom het thema zorg en gezondheid. Zo bouwen zij een band op met de wijk en betrekken mensen die nauwelijks met kunst en cultuur in aanraking komen, vaak door sociaal en economische redenen, met het festival. Heerlen-Noord beslaat ruim twee derde van het gemeentelijk grondgebied van de stad; er wonen ruim 50.000 mensen. De gevolgen van de mijnsluiting in de jaren 70 waren hier het meest voelbaar, en zijn dit nog steeds. Sinds 2021 is Heerlen-Noord een van de negentien wijken in Nederland waarin bewoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties in een nationaal programma samenwerken aan een betere toekomst met gelijke kansen voor iedereen. Cultura Nova pakt als partner van de Alliantie Heerlen-Noord de handschoen op om mensen via cultuur bij de wijkverbetering te betrekken. In 2023 openden we hiervoor met theatergroep Stormkamer een reeks theatrale stadsgesprekken. Het eerste gesprek ging

over de ruimte 'tussen weelde en gebrek'. Hoe ga je om met mensen die meer of minder hebben dan jij? Hoe komt het dat ongelijkheid al zo lang bestaat? En dat het verschil steeds groter wordt? Stormkamer beet zich vast in dit complexe thema en ging samen met wijkbewoners in gesprek. Inmiddels heeft Stormkamer goede contacten in de wijk opgebouwd en is er een band ontstaan tussen wijkbewoners en theatermakers. Vanuit deze mooie basis zetten we de theatrale gesprekken die wij met Stormkamer in 2025 en 2026 coproduceren voort, o.a. rond het thema zorg. Ron Meyer, directeur Nationaal Programma Heerlen-Noord: "Het Nationaal Programma Heerlen-Noord is bezig met een sociale inhaalrace voor de volgende generatie. Daarvoor geldt ook 'trots als brandstof van onze sociale inhaalrace'. En daar kunnen cultuur, kunst en muziek zeer goed helpen. Stormkamer tijdens Cultura Nova in Heerlen-Noord en later op bij onze eigen jaarlijkse publieke bijeenkomst was fantastisch en heeft echt ogen geopend bij mensen van het Ministerie voor binnenlandse zaken en bestuurders van de Alliantie Heerlen-Noord. Precies waar we op hoopten!"

Stormkamer in Heerlen-Noord / Cultura Nova 2023 / coproductie

- Wij vervolgen de route die wij zijn ingeslagen om nieuwe vertelvormen en media (zoals AI en VR) binnen de kunsten te onderzoeken. Aan dit onderzoek verbinden wij inhoudelijke verdiepingsprogramma's. Tijdens deze verdiepende bijeenkomsten, die wij in 2023 voor het eerst op zondagochtend hebben georganiseerd, willen we artiesten rond een specifiek thema in contact brengen met publiek, experts, andere sectoren en met elkaar. De thema's van gesprekken kunnen variëren van grondgebonden thema's over relevante ontwikkelingen in de regio tot nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken binnen de kunsten. We leggen hiervoor ook binnen ons eigen programma linken tussen verschillende werken en maken deze bespreekbaar zodat er een dialoog ontstaat tussen makers, publiek en andere maatschappelijke sectoren. De gesprekken worden geleid door sterke moderators zoals Marsha Simon (o.a. programma & community manager van Dutch Design Week).

4.3. Programma voor nieuwe muziekervaringen

Muziek speelt een belangrijke rol in beeldend theater. Vaak speelt (live) muziek de rol van taal in een voorstelling. Maar, Cultura Nova maakt ook graag gebruik van vormen en projecten waarin muziek, theater en taal/vertelling elkaar raken en versterken. Denk aan de muzikale monoloog *Spuug van God* van Willem de Bruin, een opus voor een fietsenstalling door Mathijs Leeuwis, een technoconcert op een voormalige mijnsteenbergrug, de hedendaagse blaasmuziek (traditionele blaasmuziek is kenmerkend voor deze regio) van Meute (D), een ligconcert in het donker; ook op muzikaal vlak viert Cultura Nova de verbeelding, verleggen we de route en versterken we het contrast. De laatste jaren maakt het festival als muziekpodium vanuit deze missie een mooie ontwikkeling door. Steeds vaker en bij een steeds breder en ook jonger publiek staat Cultura Nova te boek als het podium waar je opkomende en speciale acts ziet, die je op de reguliere poppodia niet zo gauw tegenkomt en waar je (ook als artiest) nieuwe ervaringen opdoet. Deze ontwikkeling zetten wij voort. De Spiegeltent vormt het hart onze muziekprogrammering. Met een fijne neus voor subgenres van Ethiopische funk tot elektronisch-psychedelische cumbia uit Colombia, futuristische jazz tot minimalistische klassiek en hyperelectropop tot hypnotiserende stuwende brass weten we met eclectische acts vanuit alle windstreken een minstens zo eclectisch publiek te bereiken. Door hierbij doelgericht aandacht te besteden aan subgenres die onder jongeren leven en voor jonge doelgroepen zo veel mogelijk diversiteit voor het voetlicht te brengen, weten we een brug te slaan naar het publiek van de toekomst.

Sor (Spiegeltent Cultura Nova 2023)

4.4. Programma voor nieuwe coproducties

Met het realiseren van coproducties (per festival) beoogt Cultura Nova vier doelen:

- We willen grondgebonden verhalen boven water krijgen en delen met het publiek van deze regio én daarbuiten (zie ook 2.2.). Met Het Laagland coproduceerden wij bijvoorbeeld in de huidige kunstenplanperiode *Het Sterrehuis* over een Heerlens kindertehuis. Annet Bremen schreef de tekst voor deze voorstelling geïnspireerd op interviews met Heerlenaren. Het stuk werd genomineerd voor de toneelschrijfprijs, won de Kaas & Kappes prijs en gaat in 2025 toeren door Nederland. Projecten speciaal gemaakt voor een Cultura Nova-locatie (met gebruik van regionaal bronmateriaal) vinden zo ook hun weg naar de landelijke podia. Annet Bremen: “Het Sterrehuis. Alleen de naam al maakt talloze verhalen los. Dit Heerlense kindertehuis (1945-1983) zit diep in het geheugen van de regio verankerd. Bij kinderen die er hebben gewoond en bij voormalig personeel. Maar ook bij mensen uit de buurt die vaak ‘kinderen van daar’ in de klas hadden. Sterrehuis-kinderen waren altijd net een beetje anders. Maar hoe anders ben je eigenlijk als je thuisbasis niet voldoet aan de voorbeeldplaatjes om je heen?”
- Wij willen actief bijdragen en bouwen aan professionele podiumkunstproductie in en vanuit Parkstad Limburg. Als coproducent bieden we talenten ‘van hier’ de kans om zich vanuit ‘hier’ te ontwikkelen en een publiek op te bouwen. Denk aan de nieuwe coproductie die wij met Celine Daemen gaan maken; haar werk past niet alleen in het beeldende en avontuurlijke aanbod van Cultura Nova maar ook in onze wens om aandacht te besteden aan nieuwe vertelvormen op basis van nieuwe technologieën zoals VR en AI in de podiumkunsten.
- We willen het (buiten)speelveld voor makers en gezelschappen uit de regio en hun band met het (thuis)publiek vergroten. Hiervoor werken we structureel samen met producenten en partners uit onze regio, zoals VIA ZUID, Toneelgroep Maastricht, Het Laagland, SALLY Dansgezelschap Maastricht e.v.a. We verbinden internationale gezelschappen, die over de unieke kwaliteit beschikken dat zij goede beeldende theatervoorstellingen kunnen maken voor grote groepen publiek, aan Nederlandse (BIS)gezelschappen om samen een cross-disciplinaire productie te maken dat een groot publiek aanspreekt. Ook gaan we meerjarige samenwerkingen aan met onder andere Theaters Rotterdam en Tent (huis voor hedendaags circustheater) om respectievelijk vernieuwende theaterproducties en cross-overs met theater te ontwikkelen.
- Door samen met toonaangevende makers en nieuwe talenten de grondgebonden verhalen naar boven te halen geeft Cultura Nova inhoudelijk reliëf aan de regio. Zoals we in 2023 het verhaal vertelden over de Nederlandse dichter en P.C. Hooft-prijswinnaar Pierre Kemp (1886-1967). Hij reisde tijdens zijn werkzame leven elke dag van zijn woonplaats Maastricht per trein naar Eygelshoven, waar hij als loonadministrateur op de mijn Laura & Vereeniging werkte. In de trein maakte hij notities in de vorm van gedichten of aanzetten daartoe en schreef hij zo honderden gedichten.

Tijdens Cultura Nova kopieerden de dichters Frans Budé en Merlijn Huntjens Kemps werkwijze in de poëtische voordacht *Langs de lange lange beroete spoorlijn*. In Parkstad liggen dergelijke verhalen die ieder voor zich een stukje identiteit van de regio blootleggen nog voor het oprapen. Cultura Nova voegt de daad bij het woord.

We koesteren de traditie en omarmen vernieuwing. Via coproducties gaan we nieuwe verbindingen aan, waarmee we nieuwe thema's voor het voetlicht kunnen brengen en nieuw publiek kunnen bereiken. In dit kader gaan we samenwerkingen aan met woningcorporaties, het AZC, de Alliantie Heerlen-Noord maar bijvoorbeeld ook met zorgorganisaties zoals Sevagram en Mondriaan. De coproducties die met deze partners tot stand komen, leveren niet alleen zeer interessante en actuele voorstellingen en nieuw publiek op (ouderen, medewerkers, mantelzorgers en bewoners uit de wijken), maar ook financiële bijdragen op.

4.5. Programma voor talentontwikkeling

De rol die Cultura Nova wil vervullen voor talentontwikkeling past in onze ambitie als aanjager en platform van professionele podiumkunstontwikkeling in Parkstad Limburg en in een breder verband vanuit heel Limburg. Structurele partners op dit vlak zijn VIA ZUID en de klankwerkplaats Intro in Situ – naast de verschillende onderwijsinstellingen in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs met specifieke opleidingen gericht op de kunsten. Samen bieden we kansen aan jong talent om zich te ontwikkelen, zich te verhouden tot de omgeving van het festival en een bijdrage te leveren aan de vernieuwing van podiumkunsten.

- Cultura Nova faciliteert ook in de komende periode binnen deze samenwerking coproducties met middelen, knowhow, een vruchtbaar environment en artistieke-, productionele-, marketingtechnische en financiële begeleiding. Jonge makers komen op het festival in een warm bad terecht. Een van de Heerlense talenten waarmee wij in de periode 2025-2028 een nieuwe coproductie maken is Zorba Huisman. In 2023 coproduceerden wij haar voorstelling *Longen*. Momenteel werkt Zorba o.a. als regieassistent bij ITA en sinds kort heeft zij haar eigen stichting NOX. Hiermee werkt zij aan een documentaire voor de NPO getiteld *DE VOORLOPERS*, waarin zij de lijn van de mijnsluiting 50 jaar geleden doortrekt naar de sluiting van de gasvelden in het andere 'randgebied' van Nederland, Groningen. Wat kunnen we leren van de geschiedenis? Cultura Nova komt ruim voor het voetlicht in deze documentaire.

"Het eerste wat in mij opkomt bij Cultura Nova is een gevoel van vertrouwen en steun vanuit de plek waar ik ben opgegroeid. Van mensen die mij vanaf een jonge leeftijd hebben zien groeien tot de maker die ik nu ben, evenals van vakgenoten die ik bewonder. Daarnaast; inspiratie. Ik heb voorstellingen en beelden gezien die tot op de dag van vandaag nog langskomen in mijn gedachtes." – Zorba Huisman / Stichting NOX

Longen / Zorba Huisman / Stichting Nox / coproductie / première / Cultura Nova 2023

- Jaarlijks huisvest Cultura Nova de makersdag voor professionals aangesloten bij VIA ZUID. In de toekomst willen we deze uitbreiden tot een breder, landelijk professioneel netwerk om te laten zien hoe vanuit hier werk wordt ontwikkeld en welke kansen deze omgeving biedt. Ook nodigen we landelijke makers uit om in Limburg werk te komen ontwikkelen. Een aantrekkelijk aspect is bijvoorbeeld dat men hier in relatieve rust in de luwte kan werken.
- De komende jaren verdiepen we de samenwerking voor jong talent in de Euregio, de stedelijke regio waar Limburg middenin ligt. In potentie is dit een rijke bron van (artistieke) diversiteit, talent, publiek, podia en festivals. Grote steden als het Belgische Luik (40 km) en het Duitse Aken (17 km) kennen hun eigen culturele ecosysteem. Cultura Nova vindt het hoog tijd om barrières te overstijgen, ecosystemen te verknopen en het creatieve potentieel te ontsluiten dat kan ontstaan wanneer podiumkunstinstanties in deze regio nog meer samenwerken. In 2023 hebben we hiervoor de lijnen uitgezet om in samenwerking met VIA ZUID en PLT het Euregional Performance Lab te initiëren; een internationale uitwisseling met residenties voor jonge makers uit (de regio) Luik, (de regio) Aken en Limburg. Op dit moment zijn we hiervoor in gesprek met de Factory in Luik en Stadgluhe in Aken.

“Cultura Nova is een belangrijk festival voor de makers van VIA ZUID. Het biedt aan onze merendeels nog jonge en vaak nog onbekende makers een podium waardoor zij in staat zijn hun werk te presenteren voor een potentieel groot publiek. Cultura Nova heeft een kloppend hart voor de ontwikkeling van de podiumkunsten in Limburg en vormt daarmee een onmisbare schakel in het ecosysteem van onze sector.” – Ton Driessen, algemeen directeur VIA ZUID

4.6. Programma voor jeugd, jongeren en cultuureducatie

Het programma voor jeugd en jongeren speelt van oudsher een belangrijke rol in de programmering van Cultura Nova. Jeugdtheater prikkelt de verbeelding, bevordert creativiteit, zorgt voor verbinding en draagt bij aan een verdraagzamere samenleving.

- Wij presenteren elk festival een internationaal programma met een mix van familievoorstellingen en jeugdvoorstellingen (voor de verschillende leeftijdsgroepen vanaf 0 jaar) in het theater of op locatie, films, workshops, exposities en meespeelactiviteiten. Ook in dit jeugdprogramma vierten we de verbeelding, verleggen we – op speelse wijze en afgestemd op het leeftijdsniveau – de route en versterken we het contrast in voorstellingen van gezelschappen als Zonzo Compagnie (BE), Compagnia TPO (ITA) en La Mecànica (ESP). De voorstellingen die kinderen en (groot)ouders zien op Cultura Nova zijn daarmee complementair aan het reguliere theaterprogramma voor jeugd en jongeren dat in de theaters te zien is.
- Inhoudelijk geven we kinderen in onze voorstellingskeuze op een speelse manier belangrijke (levens)lessen mee. Over de waarde van natuur bijvoorbeeld. Over goed leren kijken en luisteren, oude en nieuwe verhalen. Of we laten ze, zoals in *De Hooiwagen* van Stichting The Butterfly House meebouwen aan het Limburgse Landschap. Via de interactieve voorstellingen van creatieve makers bouwen we zo mee aan een nieuwe generatie die bewust en duurzaam naar onze omgeving kijkt.
- De komende jaren wil Cultura Nova het aantal (locatie)voorstellingen voor basisscholen (4-12 jaar) uitbreiden en het aanbod voor de leeftijdsgroep tussen 12-18 jaar vergroten. Het festival speelt zich af in de eerste of tweede week na de zomervakantie; met de scholen vierten we een mooie opening van een nieuw schooljaar. De scholen ontvangen vooraf informatie en lesbrieven; ook organiseren we workshops op school. Indien nodig regelen wij het busvervoer naar de voorstelling. Door de banden met het voortgezet onderwijs (o.a. LVO, SVO|PL, Vrije school, Compass) aan te trekken, willen we in 2025-2028 het hele leeftijdsspectrum bereiken.

4.7. Programma voor een bruisend festival(hart)

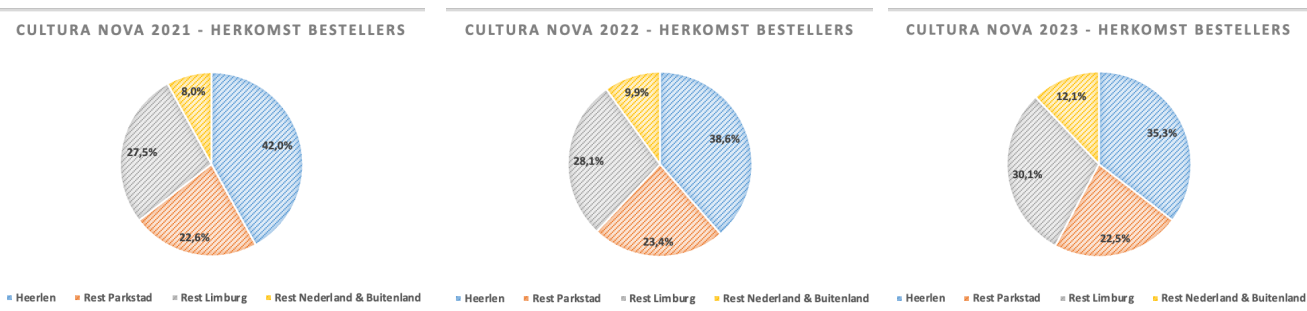
Het festivalplein voor Theater Heerlen is al jaren en het kloppend hart van Cultura Nova en dé ontmoetingsplek voor makers en publiek. Rond de iconische Spiegeltent waarin we elke avond een gratis toegankelijk concert presenteren, verrijkt elke editie van het festival een ander palet aan activiteiten voor jong en oud. Artiësten en gezelschappen strijken er neer met hun voorstellingen, het plein is startpunt voor wandelvoorstellingen, het publiek kan zich vergapen aan hedendaagse kunst en performances in het Bonnefanten Pop-Up Museum, er zijn spellen voor kinderen, (interactieve) films, lezingen, interviews en debatten, die vaak uitgezonden worden op L1, ga zo maar door... Op het festivalplein is tijdens Cultura Nova gedurende de hele dag iets te zien en te beleven. Het plein is voor iedereen toegankelijk en ook als er even geen voorstelling op het programma staat, is het voor veel bezoekers en fans van het festival een fijne plek om te vertoeven en anderen te ontmoeten. De laagdrempelige plek die het festivalplein veroverd heeft bij ons publiek, koesteren we. We blijven er gratis activiteiten organiseren, waardoor voor iedereen duidelijk is dat Cultura Nova een festival voor iedereen is.

5. Het Cultura Nova Publiek

Cultura Nova heeft een aanzienlijke groei doorgemaakt, zowel in publieksaantallen als in maatschappelijke impact. Ondanks de uitdagende omstandigheden door de Covid-19-pandemie, heeft het festival in 2022 en 2023 gemiddeld 70.000 bezoekers uit Zuid-Limburg én verder op de been gebracht voor ongeveer 300 activiteiten per editie. Zowel in de media als op sociale platforms is het bereik gegroeid, wat heeft bijgedragen aan de waardering van het publiek; een mooie 8,9! De komende vier jaar streven we naar verdere groei: in publieksbereik én in het genereren van impact. Cultura Nova vervult een sleutelrol in het verbreden van de perceptie en het narratief in haar directe regio en in het profileren van Limburg als broedplaats en centrum voor de internationale podiumkunst. Vanuit deze functies willen we het festival verder ontwikkelen als een cultureel baken voor Parkstad, Limburg en Nederland.

Onderstaande grafieken laten zien dat de inzet op een ruimer geografisch gebied van publiek (buiten Heerlen en Parkstad Limburg) zijn eerste vruchten lijkt af te werpen. Ten opzichte van 2021 is het aantal bezoekers dat afkomstig is uit het buitenland of de rest van Nederland buiten Limburg ruim 4% gegroeid naar 12% in 2023.

Een ander perfectief voor breed publiek

Een onderscheidend aspect in de strategie voor het bereiken van ons publiek is de keuze om niet alleen mensen aan te spreken die latent of direct festivalliefhebber zijn. Het programma komt door het zorgvuldig selecteren van diverse festivallocaties letterlijk naar de inwoners van de regio toe. En het grootste deel van het programma is gratis toegankelijk voor alle leeftijden en lagen van de bevolking. Al sinds haar oprichting ziet het festival het als een essentieel onderdeel van haar missie om bezoekers te inspireren om met een open blik naar de regio te kijken. Naar de toekomst toe lijkt dit steeds belangrijker te worden. In het bijzonder voor de inwoners van Parkstad. Diverse steden in de regio scoren hoog in 'ongunstige top 10 lijstjes' op het gebied van welvaart, sociale kansongelijkheid, criminaliteit, ongezonde levensstijl, en gebrek aan algemeen welbevinden op mentaal vlak. Cultura Nova voorziet de regio in positieve zin van bovenregionale, nationale en internationale uitstraling. Deze internationale dimensie is essentieel voor het behouden van een hoogwaardig programma, waarmee het festival haar functie als grootste culturele evenement en internationaal visitekaartje van de provincie stevig verankert in de bedrijfsvoering.

5.1. Doelgroepen

Op basis van deze uitgangspunten identificeert Cultura Nova de volgende doelgroepen:

1. Lokale gemeenschap; de meer dan 250.000 Inwoners van Parkstad van alle leeftijdsgroepen.
2. Regionaal Publiek; bewoners van Zuid-Limburg, geïnteresseerden in culturele evenementen met bovenregionale betekenis.
3. Nationaal én internationaal publiek; liefhebbers van culturele programma's, internationale kunstliefhebbers, toeristen, expats, internationale gemeenschappen binnen Nederland.
4. Jongeren en gezinnen; scholieren, studenten, educatie-organisaties, gezinnen die op zoek zijn naar culturele verrijking, gezinnen die deel willen uitmaken van de lokale gemeenschap.
5. Kunstenaars en creatieve gemeenschap: lokale, nationale, internationale artiesten, kunstenaars, creatieve professionals.
6. Cultuurambassadeurs; individuen en groepen die hun platforms gebruiken om Cultura Nova te promoten, musici, schrijvers, creatieven, cultuurinstellingen, lokale ondernemers, onderwijsinstellingen, vrijwilligers, bekende persoonlijkheden, lokale prominenten en sociale media-influencers.
7. Media; landelijke media, Duitse pers, Limburgse nieuwsplatformen, lokale platformen en social media (in 2022 waren er 272.000 kijkers voor de CNtv uitzendingen van L1, bekeken 6.575 mensen de live-streams, was het totale bereik van Facebook, Instagram en Twitter 2,3 mln, en waren er 93.358 bezoeken op onze website). De media zijn cruciaal voor de promotie voor het festival. De ruime media-aandacht geeft bezoekers een extra dimensie aan hun festivalbeleving én het geeft mensen met een afstand naar het festival de gelegenheid om te participeren. Denk aan mensen die Cultura Nova wegens hun gezondheid, planning, afstand of andere barrières niet kunnen bezoeken.

5.2. Marketing- en Communicatiestrategie

In de komende periode willen we ons huidige publiek verder uitbreiden naar 78.000 bezoekers in 2028. Binnen dit abstracte getal willen we een ontwikkeling maken naar een nog inclusiever festival. We willen het aandeel jeugd en jongeren verhogen en een groter publiek uit een grotere geografische spreiding voor het festival winnen. Voor het genereren van meer impact en participatie, innoveren we onze communicatiestrategie, om bestaand publiek zoveel mogelijk te behouden en tegelijkertijd de verbreding op te zoeken. De formulering van de communicatiedoelen is gebaseerd op drie kernstrategieën: het stimuleren van concrete acties binnen de doelgroep, het beïnvloeden van attitudes ten opzichte van het festival en het verschaffen van relevante kennis aan het publiek.

Lokale betrokkenheid voor jong en oud

De komende jaren wordt het invullen van zogenaamde 'blinde vlekken' een belangrijk uitgangspunt. Voor het behoud van ons bestaande publiek blijven we focussen op het aanbieden en coproduceren van programma-elementen die de lokale cultuur en geschiedenis weerspiegelen. Om meer jongeren en gezinnen actief te betrekken, onderzoeken we onze gezins- en jeugdvriendelijkheid; voor welk programma lopen gezinnen en specifiek jongeren warm? Door samenwerkingen aan te gaan met lokale jeugdclubs, sportverenigingen en gezinsinitiatieven, het aanbieden van aantrekkelijke en familiekortingen en proposities enkel voor jongeren willen we het festival nauw verbinden met deze doelgroepen. Via sociale media brengen we de acties én leuke en interactieve aspecten (voor alle leeftijden in het gezin en binnen de jongeren doelgroep) van het festival naar voren.

Bovenregionale profilering

We richten onze marketing nog specifiek op vergroting van het festivalbereik naar naburige regio's en landelijk. Lokale media worden gemobiliseerd om Cultura Nova te promoten in omliggende steden en dorpen. Samenwerking met regionale partners, bedrijven en instellingen, resulteert in gezamenlijke evenementen en speciale kortingsacties voor hun leden. Ook onderzoeken we de mogelijkheid van een Festival Passe Partout, waarmee we het festival kunnen positioneren als een aantrekkelijke bestemming voor een breder publiek. Door specifieke communicatiestrategieën en gerichte campagnes te ontwikkelen voor bewoners in de regio Aken, willen we ook net over de grens de betrokkenheid vergroten. De warme relatie met de Duitse pers komt hier goed van pas. Daarnaast willen we de samenwerking met gezelschappen uit de hele wereld meer benutten voor internationale bezoekers. CN heeft al aandacht voor een meertalige website en het profileren van niet talig aanbod (no language no problem). De volgende stap is de toegankelijkheid voor internationale bezoekers te vergroten.

Digitale innovatie

Cultura Nova is actief op social media en online nieuwsplatforms. Het geavanceerde ticketingplatform van PLT (Parkstad Limburg Theaters), waarvan Cultura Nova gebruikmaakt, maakt een bredere digitale transformatie mogelijk om een nog diverser publiek te bereiken.

- In samenwerking met PLT omarmt Cultura Nova Festival de kracht van 'machine learning'. De implementatie van een Customer Data Platform (een geïntegreerd systeem dat diverse databronnen consolideert, waaronder e-mails, online surfgedrag) creëert een 360-graden beeld van de festivalbezoekers. Deze geavanceerde technologie maakt het mogelijk om niet alleen theaterliefhebbers te bereiken, maar ook om individuen met unieke voorkeuren, zoals 'liefhebbers van circus X' of 'fans van artiest Y', te traceren en te betrekken. Door gegevens van verschillende bronnen te integreren, kunnen wij gepersonaliseerde content aanbieden in diverse fasen van de Cultura Nova customer journey: op de website, via e-mail en online advertenties. Deze digitale benadering zien wij als een strategische stap naar het versterken van de betrokkenheid en impact van Cultura Nova in de harten van het publiek.
- Een volgende stap naar digitale innovatie is een grondige herziening van de festivalwebsite. Een moderne, interactieve en gebruiksvriendelijke website is essentieel voor de online toegankelijkheid van het festival bij een brede doelgroep. Denk aan een dynamisch platform waar bezoekers het programma kunnen bekijken en virtueel door kunstinstallaties kunnen wandelen, voorproefjes van voorstellingen kunnen bekijken en zelfs tickets kunnen kopen met behulp van innovatieve augmented reality (AR) functies. Deze technologietaal nu nog niet tot onze beschikking maar de ontwikkelingen gaan snel.
- Wij ontwikkelen onze aanwezigheid op social media. Hier zullen we de komende jaren ook meer focus leggen op de verdiepende mogelijkheden: het uitzenden van een gesprek met de kunstenaar, een kijkje achter de schermen of zelfs live uitvoeringen van bepaalde voorstellingen. Het gebruik van virtuele reality (VR) technologie kan ook een revolutionaire stap zijn. Door VR-ervaringen aan te bieden, kunnen mensen van over de hele wereld het festival bijwonen alsof ze fysiek aanwezig zijn, wat de internationale aantrekkingskracht vergroot.
- We bevorderen 'user-generated' acties d.m.v. digitale interactieve elementen. In 2023 vroegen we het publiek om te breien voor de vrede bij *Knitting Peace* van Cirkus Cirkör. Deze actie heeft ons geïnspireerd om na te denken over het lanceren van een digitale kunstwedstrijd, waarbij mensen online hun creaties delen en zelfs kans maken om hun werk op het festival tentoon te stellen. Zo bevorderen we niet alleen de betrokkenheid van het publiek, maar creëren we ook een digitale gemeenschap rondom het festival.
- We onderzoeken de creatie van een festival app, waarmee bezoekers eenvoudig het programma kunnen raadplegen, interactieve kaarten gebruiken om locaties te ontdekken, real-time updates ontvangen over programmawijzigingen of exclusieve digitale content ontvangen. Ook het strategisch inzetten van het medium Podcasts kan een unieke dimensie toevoegen aan de digitale ervaring.

Door deze stappen te zetten, kunnen wij ons huidige publiek beter bedienen maar ook de verbreding in doelgroepen en participatie zoeken die wij de komende jaren voor ons festival willen bereiken.

6. Plaats in het veld en samenwerkingspartners

Cultura Nova is met steun van het Fonds Podiumkunsten, de Provincie Limburg, Gemeente Heerlen, vele Vrienden, sponsors en fondsen uitgegroeid tot het grootste theaterfestival van Limburg. Het is een beeldbepalend evenement en trekt bezoekers vanuit het hele land en het ons omringende buitenland. In Parkstad Limburg draagt Cultura Nova structureel bij aan een kwalitatief hoogwaardige invulling van het culturele leven. Hiervoor werkt het festival intensief samen met partners zoals Parkstad Limburg Theaters (PLT). Voorstellingen die noodzakelijkerwijs de voorzieningen van een theater nodig hebben, zijn in één van de zalen van PLT te zien. Theater Heerlen is de thuisbasis voor de artiesten en het theaterplein vormt al jaren het bruisende festivalhart. Belangrijke regionale partners zijn daarnaast Poppodium Nieuwe Nor, waarmee we tijdens het festival het minifestival Klein Berlijn organiseren op het Schelmenhofje. Het Cultuurhuis Heerlen, Schunck, Filmhuis De Spiegel en ons collega-festival op het gebied van hedendaagse dans schrit_tmacher just dance!: waar projecten elkaar raken op het snijvlak van dans en andere podiumkunstdisciplines nemen we elkaar mee in onze programmering. We werken samen met Stichting Street Art en regionale theater- en muziekgezelschappen. De Limburgse BIS-gezelschappen Philzuid, SALLY Dansgezelschap Maastricht, Het Laagland en Toneelgroep Maastricht. VIA ZUID, Huis voor de kunsten Limburg en de onderwijsinstellingen in Parkstad voor primair en voortgezet onderwijs, het MBO (Vista College, richting Kunst Theater & Media), HBO (kunstvakopleidingen, toneelacademie, conservatorium en de Maastricht Academy of Media Design and Technology van Zuyd Hogeschool) en de Open Universiteit. Ouderenzorginstelling Sevagram, GGZ-instelling Mondriaan Zorggroep en jongerencentrum Outpoet. Maatschappelijke organisaties zoals de gemeenten in Parkstad Limburg en de Stadsregio Parkstad Limburg, het Stadslab Heerlen, sociaal-economisch kenniscentrum Neimed, de woningcorporaties (o.a. Weller en Wonen Limburg), de Alliantie Heerlen-Noord, het Asielzoekers Centrum (AZC) Heerlen en Stichting De Vrolijkheid.

Mede dankzij dit omvangrijke netwerk is Cultura Nova stevig verankerd in de regio en is er in het uiterste zuiden van het land een vruchtbare voedingsbodem ontstaan voor nieuw talent. De komende periode plukken we daar de vruchten van en gaan we dit netwerk in samenwerking met Theaters Rotterdam en het Nederlandse Theaterfestival (NTF) verbreden. Deze partners onderzoeken hoe zij in de periferie van ons land zichtbaarder kunnen worden en kunnen

ophalen wat 'hier' gebeurt. Het NTF heeft hiervoor focusdagen georganiseerd met SPOT Groningen, Theaterproductiehuis Zeeland en in onze regio met Cultura Nova, PLT en makers zoals Zorba Huisman, Mami Uzami (Rover) en Michel Sluysmans (Toneelgroep Maastricht). Theaterkrant publiceerde het artikel 'Randland en Randstad' over dit decentraal denken en dromen. De dialoog krijgt in 2024 een vervolg. Tenslotte kijken we in de komende periode graag verder in het buitenland, door ons Europese netwerk naast Centriphery verder uit te breiden. om de internationale uitwisseling van makers, kennis en kunde verder op te pakken. Naast het verstevigen van een Euregionaal netwerk, zullen we investeren in het bezoeken en contact leggen met andere festivals om zo mogelijk een nieuw project als Centriphery op te starten.

7. Organisatie

Van 1991 tot 2008 werd Cultura Nova georganiseerd onder verantwoordelijkheid van Parkstad Limburg Theaters (PLT). Sinds 2008 staat het festival op eigen benen. Vanaf zijn oprichting staat het festival onder leiding van Rocco Malherbe (zakelijk). Artistiek leider was tot 2022 Fiedel van der Hijden; in dat jaar kondigde hij zijn vertrek aan om plaats te maken voor een nieuwe generatie. Na een selectieprocedure werd Lieke Benders geselecteerd. Zij was op dat moment zeker geen onbekende van het festival. Begin jaren '90 al stond zij als tiener te kijken tussen het publiek. Ongeveer tien jaar later stond zij als maker bij Hoge Fronten met eigen producties op het festival. De sterke band die zo is ontstaan zorgde ervoor dat Cultura Nova een passende opvolger vond, die het festival en het DNA ervan (her)kent. Lieke Benders: "Ik heb het festival als maker de afgelopen twaalf jaar van binnenuit leren kennen. Tijdens die periode is er een wederzijdse vertrouwensband ontstaan, die kenmerkend is voor alle artistieke partners, vrijwilligers, publiek en de stad waarmee Festival Cultura Nova verbindingen aangaat. Het is toegankelijk voor een breed en divers publiek. De programmering daagt uit tot dialoog en ontmoeting, zowel regionaal als internationaal. Werken voor Cultura Nova is een prachtige kans om mijn passie voor de podiumkunsten te combineren met mijn sociaal-maatschappelijke betrokkenheid."

Cultura Nova is in de lopende planperiode ondanks de effecten van de pandemie verder gegroeid. Dit was mede mogelijk door structurele bijdragen van de Provincie Limburg, het Fonds Podiumkunsten (aangevuld met extra Corona-steun) en de gemeente Heerlen. Het siert deze subsidiënten dat zij de sector in deze moeilijke tijd overeind hebben gehouden ondanks mogelijke gevolgen van beperkende corona-maatregelen op de output.

7.1. Bedrijfsvoering

Voor de organisatie en uitvoering van Cultura Nova is een projectorganisatie samengesteld uit een combinatie van een kernteam, aangevuld met medewerkers van PLT, externe specialisten en met een 125-tal fantastische vrijwilligers. De festivaldirectie bestaat uit Rocco Malherbe, directeur/bestuurder en Lieke Benders, artistiek leider. De programmering is in handen van het programmeringsteam bestaande uit: Lieke Benders, Rocco Malherbe, jeugdprogrammering: Iris van Hooren, muziekprogrammering: Betti Plug (PLT), Sander Bosch (Poppodium NIEUWE NOR) en Kees van den Berg (Poppodium NIEUWE NOR), coproducties: Dannij Bol (PLT), hedendaagse muziek: Mike Kramer ((h)ear), Maurice Hermans (Intro in Situ), beeldende kunst i.s.m. Schunck en het Bonnefanten Museum, Filmprogramma: Immanuel Verhoeven (filmhuis De Spiegel) / marketing en publiciteit: Janneke Schmeitz en Yoram Reintjens (PLT) / productieleiding en technische coördinatie: Bart van Hooren, Roland de Jong, Juriaan Reink, Sander Plantema en Ronald Dijkstra / coördinatie festivalmedewerkers en hospitality: Iris van Hooren / kaartverkoop: Tom Houben en Madi Smit-Kliffen / financiën: Margo Mennens / festival management: Barry Faessen en Lotte Strijbos

7.2. Financieringsmix

Het eigen inkomstenpercentage van Cultura Nova schommelt in de afgelopen jaren rond de 50%, de corona-jaren niet meegerekend. Dit percentage blijft ons doel. Om onze output overeind te houden zullen we, gezien de kostenstijgingen en inflatie, onze inkomsten moeten verhogen. We willen dat realiseren door een beperkte groei aan recette-inkomsten, echter zonder verhoging van de drempel voor het werven van nieuw publiek; we willen, zoals in ons activiteitenplan te lezen valt, gratis aanbod blijven aanbieden. Ook willen we de toegangsprijzen van het festival in overeenstemming laten zijn met de prijzen van andere cultuuraanbieders in de regio. Om meer inkomsten te genereren intensiveren we de route die we in de huidige planperiode al zijn ingeslagen om inkomsten uit private cultuurfondsen en bedrijfsvrienden verder intensiveren. Daarnaast zullen ook de bijdragen van coproducenten en partners (ook maatschappelijke partners) moeten stijgen. De gewenste versterking van de verankering van het festival ligt in Heerlen én de omliggende Parkstadgemeenten; het is alleen mogelijk om in al die gemeenten structureel voorstellingen te laten landen, als zij daar ook aan bij willen dragen. Wij zijn onder meer in gesprek met de Stadsregio Parkstad om ons hierin te ondersteunen. Het bovenstaande resulteert in de volgende financieringsmix; Eigen inkomsten 50%, Gemeentelijke bijdrage(n) 17%, Provinciale bijdrage 9%, Rijk 23% en incidentele subsidies 1%.

De keuze om een groot deel van de organisatie van het festival zo flexibel mogelijk in te richten geeft de mogelijkheid om bij onverhoopt tegenvallende inkomsten aanpassingen te kunnen verrichten, zowel in programmering als uitvoeringsorganisatie. De maat wordt ieder jaar opnieuw bepaald. Daarnaast is er de afgelopen jaren gewerkt aan een gezond eigen vermogen om eventuele tegenvallers in inkomsten of onvoorziene kosten op te kunnen vangen.

7.3. Uitvoering van de codes

Governance Code Cultuur

Bij de verzelfstandiging van Cultura Nova is de Governance Code Cultuur uitgangspunt geweest bij de keuze van het Raad van Toezicht - Directie model van de stichting. Voor de invulling van de Raad van Toezicht (RvT) gezocht naar mensen met bestuurlijke ervaring, financiële kennis en ervaring, wetenschappelijke kennis, landelijk netwerk, marketingkennis, culturele inhoudelijkheid, werkgeverschap en representatie van het onderwijs. Bij het verstrijken van de zittingstermijn worden nieuwe leden telkens openbaar geworven. Bij gelijke geschiktheid gaat de voorkeur uit naar kandidaten met bestuurlijke deskundigheid en ervaring ten aanzien van diversiteit en inclusie.

Conform de Code is de vaststelling en uitvoering van beleid gesplitst; de directie ontwikkelt in samenspraak met de RvT het beleid, de RvT stelt het beleid vast; de directie voert het uit en wordt hierbij gecontroleerd door de RvT. De rolverdeling in deze werkwijze is helder vastgelegd in een bestuursreglement en zowel de directie als de RvT handelen hierin zorgvuldig en rolbewust.

De RvT benoemt de directie. De raad opereert vanuit haar missie en weegt daarbij de belangen van de stakeholders mee. De RvT is ook verantwoordelijk voor het onderkennen en beheersen van risico's. De directie legt hiervoor jaarlijks (vooraf) een jaarplan met begroting én (achteraf) een jaarrekening met evaluatie voor ter goedkeuring aan de RvT. De RvT benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast, na advies van de directie. De directie geeft alle informatie die nodig is voor het goed kunnen functioneren van de raad van toezicht. De directie legt belangrijke beslissingen en strategische documenten ter goedkeuring aan de raad van toezicht voor, waarbij in toenemende mate rekenschap wordt genomen van mogelijke belangenverstrengeling en wordt hierop getoetst. Het lidmaatschap van de RvT is onbezoldigd. De RvT houdt jaarlijks een zelf-evaluatie en toetst haar acteren aan de Code en haar toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol. Jaarverslagen staan op de website.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

Het streven naar inclusie, oftewel een festival voor iedereen, zit in de genen van Cultura Nova. Cultura Nova onderschrijft en omarmt een inclusieve, open en participatieve samenleving. Het festival past dit beginsel toe door o.a. te zorgen voor dat het programma op een laagdrempelige manier toegankelijk is (een aantal activiteiten, zoals de opening en de concerten in de spiegel tent zijn gratis toegankelijk), toegankelijkheid te toetsen in overleg met diverse organisaties (o.a. Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen), door samen te werken (voorstellingen programmeren of produceren) met maatschappelijke organisaties zoals met Sevagram (ouderen, mantelzorgers en professionals), AZC Heerlen (asielzoekers), Mondriaan Zorggroep, Fonds voor Sociale Instellingen en Woningcoöperaties, o.a. Weller en Wonen Limburg. Een aantal activiteiten worden georganiseerd in samenwerking met bewoners van minder sterke wijken. Daarnaast zijn er tal van samenwerkingen met basisscholen en middelbaar onderwijs uit diverse wijken. Cultura Nova neemt ook deel aan de werkgroep diversiteit & inclusie van de landelijke organisatie de Verenigde Podiumkunstenfestivals.

Het werken aan inclusie heeft in Parkstad Limburg vooral een demografische en sociaal-maatschappelijke component. Een groot deel van de bevolking moet rondkomen van een laag inkomen. Er is sprake van beperkte arbeidsparticipatie, een laag opleidingsniveau, hoog analfabetisme, slechte gezondheid etc. De sluiting van de mijnen en de enorme en langdurige sociaaleconomische impact hiervan op Heerlen en Parkstad heeft het festival vanaf het ontstaan in 1991 gemotiveerd om bewust in de breedte én in de diepte geprogrammeerd. Daarbij werden en worden de voorstellingen - die breed toegankelijk zijn ook voor mensen met weinig culturele bagage (zeker als het om de grootschalige openingsvoorstellingen gaat) - gratis aangeboden aan het publiek. Dit blijkt al jaren erg goed te werken en de mix blijft 50-50. Hierdoor bezoeken ook mensen uit minderbedeelde wijken het festival. Daarnaast helpt het dat het festival jaarlijks op zo'n 25, jaarlijks wisselende, locaties in Parkstad Limburg plaatsvindt en dus altijd wel 'dichtbij' is voor nieuwe doelgroepen. De komende jaren gaan we grote stappen zetten om de inclusiviteit voor specifieke doelgroepen die wij nu nog niet of te weinig op het festival zien, te vergroten. We gaan de online toegankelijkheid via de website verbeteren. We gaan nog bewuster kijken en communiceren over de toegankelijkheid van voorstellingslocaties voor mensen met een handicap. We gaan met gezelschappen, kunstenaars en muzikanten zoals 20hertz (met horende- en niet horende dansers) en Amadou & Mariam (zij geven in *Eclipse* een concert in het donker) speciale programma's samenstellen die óók geschikt voor mensen zonder beperking. Zo ontstaat een gelijkwaardiger en wat ons betreft volwaardiger beeld. We strijken met gezelschappen zoals Stormkamer neer in Heerlen-Noord en we zoeken actief de

samenwerking op met sociaal-maatschappelijke instellingen en zorginstellingen en hun cliënten. We blijven investeren in onze groep van ongeveer 125 enthousiaste vrijwilligers; in deze hechte community zitten veel mensen 'met een rugzakje', hetgeen niets afdoet aan enthousiasme en kwaliteit van het vrijwilligerswerk. En we koesteren de samenwerking met L1. De Limburgse omroep zendt ieder jaar de opening live uit en besteedt vervolgens op alle tien de festivaldagen uitgebreid aandacht Cultura Nova. Hierdoor kunnen ook mensen op afstand en mensen die niet in staat zijn om het festival te bezoeken genieten van het aanbod.

Fair Practice Code

Cultura Nova onderschrijft de principes van de Fair Practice Code. Implementatie van de code is een bewustwordingsproces dat continu aandacht vraagt en in alle haarvaten van onze organisatie en ons festival moet doordringen. Het doel is helder: Cultura Nova wil een fair, duurzaam en veilig festival zijn voor artiesten, medewerkers en publiek.

De organisatie van Cultura Nova heeft een projectstructuur, waarbij de piek enkele maanden duurt. Afhankelijk van de zekerheid van meerjaren-financiering vergroten we de duurzaamheid van contracten met de leden van het kernteam, die ook acteren in de voorbereidingen en na afloop, door meerjarige afspraken te maken. Voor de bij onze festivalorganisatie werkende en ingehuurde medewerkers geldt al jaren dat we voor hun beloning de CAO Nederlandse Podia volgen. Met ZZP'ers die voor onze organisatie werken, maken wij marktconforme prijsafspraken, waarbij de uitgangspunten van de CAO Nederlandse Podia als referentiekader worden gebruikt. Medewerkers krijgen alle mogelijkheden om zich, bijvoorbeeld door deelname aan congressen, cursussen en symposia, te ontwikkelen. Met onze vrijwilligers werken wij samen op basis van vrijwilligerscontracten. En met stagiaires maken wij afspraken binnen de regels van de opleidingen. Onze stichting heeft een vertrouwensprocedure en we brengen het online platform van Mores als extern meldpunt voor ongewenste omgangsvormen onder de aandacht van medewerkers en vrijwilligers. Aan de contracten die wij afsluiten met Nederlandse gezelschappen voegen wij een clause toe, waarmee wij vastleggen dat niet alleen wij maar ook zij de Fair Practice Code onderschrijven. Datzelfde commitment vragen we hen ook met betrekking tot de Governance Code Cultuur en Code Diversiteit en Inclusie. Dat houdt dus o.a. in dat we de gezelschappen waarmee wij samenwerken oproepen zich te houden aan de geldende CAO afspraken. Bij coproducties vragen we bij de theatermakers hun begroting op om samen met de makers te bekijken of hun beloningen reëel zijn. Hierbij beseffen wij ons natuurlijk dat enthousiaste theatermakers bij het realiseren van hun voorstelling veel uren maken, die wij als festival vaak helemaal niet zien. Bij internationale gezelschappen ligt de check op bijvoorbeeld reële vergoedingen lastiger. We tellen hoeveel mensen, hoeveel dagen meewerken aan de voorstelling(en) tijdens Cultura Nova en of dat een gezonde relatie heeft met de uitkoopsom. Met het oog op Fair Practice gaan wij ook aan deze contracten een clause toevoegen waarin we de buitenlandse gezelschappen vragen om zich te verhouden tot de waarden van Fair Practice. Ook aan leveranciers gaan we vragen om zich te verhouden tot de Fair Practice Code. We maken dit commitment onderdeel van de opdrachtbevestigingen. Tenslotte geldt voor auteursrecht voor Cultura Nova simpelweg dat wij de rechten van makers respecteren en zorgen voor de juiste afdrachten. Cultura Nova is lid van de Verenigde Podiumkunstenfestivals, waar Fair Practice op de agenda staat en binnen de branche afspraken worden geëntameerd.

8. 2028

Dit plan is een vooruitzicht op de ontwikkeling van Cultura Nova in 2025-2028. We kunnen ons al verheugen op fantastische (co)producties waarmee wij ons publiek gaan beroeren, misschien zelfs ontroeren. Onze ambities en doelen staan vast, de lijnen zijn uitgezet. Maar waar willen we staan in 2028? Wanneer zijn we in onze missie geslaagd? Daar kunnen we helder over zijn. Dat is als we het aantal van 20 (Nederlandse) premières en 25 coproducties én bovenal de internationale insteek van Cultura Nova hebben weten vast te houden. Als we dat brede en diverse publiek van 0 tot 100 uit Limburg en verder kunnen bereiken en verrijken. Als het ons lukt om de mensen, die ons nu nog niet bezoeken vanwege hun herkomst, positie op de maatschappelijke ladder of vanwege hun financiële positie, naar het festival te krijgen. Als we het aandeel jongeren op onze podia en in ons publiek hebben weten te vergroten. En als we hebben kunnen helpen bij het oppoetsen van het imago van onze regio, die stevast onderaan bungelt bij allerlei lijstjes. Wij voelen en zien de potentie en willen bijdragen om Parkstad Limburg en in een groter verband Limburg landelijk op de kaart te zetten als een regio die maatschappelijk en cultureel zeker relevant is. Een regio die de verbeelding viert, de route verlegt en het contrast versterkt. Waar het een beetje mág schuren!

Met een hartelijke groet,
Rocco Malherbe, algemeen directeur Cultura Nova
Lieke Benders, artistiek leider Cultura Nova